

▪ ACTIVITĂȚILE „SOMATO”

Serviciul „Locuință protejată” a fost lansat în Bălți

Serviciul „Locuință protejată” a fost lansat, vineri, 9 septembrie, în orașul Bălți. Serviciul respectiv, adresat persoanelor cu probleme de sănătate mintală, a fost implementat de Asociația SOMATO din Bălți în cadrul proiectului „Dezvoltarea și testarea locuințelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din Moldova”, finanțat, în mare parte, de Delegația Comisiei Europene în R. Moldova. În cadrul Serviciului „Locuință protejată”, în orașul Bălți, au fost deschise, în premieră pe țară, patru locuințe pentru 16 persoane cu probleme de sănătate mintală – două apartamente la bloc și două case la sol. Spațiul locativ a fost oferit de municipalitatea bălțeană, iar lucrările de reparație și amenajare a acestora au fost făcute din fondurile donatorilor. Ultimele două locuințe protejate au fost inaugurate la 9 septembrie.

În plus, în cadrul proiectului, 80 de persoane cu probleme de sănătate mintală din Bălți au beneficiat de îngrijiri la domiciliu. Cu participarea unor experți din Olanda, au fost organizate două cicluri de instruire a persoanelor implicate în derularea proiectului, precum și efectuată o vizită de studiu în Olanda.

În cadrul ceremoniei de lansare a serviciului, președinta Asociației SOMATO, Jana Chihai, a menționat că printre cele mai mari dificultăți cu care se confruntă persoanele cu afecțiuni mintale se numără lipsa condițiilor pentru asigurarea unei vieți independente și libere.

„Serviciul „Locuință protejată” este anume acea oportunitate pentru beneficiarii noștri de a avea o viață independentă, de a se bucura de condiții pentru a se integra în societate și să decidă singuri ce este important în viața lor cotidiană”, a spus Jana Chihai.

„Faptul că municipalitatea este unul dintre partenerii proiectului deja denotă o atitudine față de problemele sociale din localitate”, a spus Vasili Panciuc, primarul de Bălți.

Potrivit lui Panciuc, proiectul derulat de Asociația SOMATO permite „să manifestăm o atitudine civilizată în procesul de reabilitare și integrare a unor oameni cu destine nu tocmai fericite”.

Conform datelor oficiale, în municipiul Bălți sunt peste trei mii de persoane cu probleme de sănătate mintală, inclusiv peste 200 de copii și circa 190 de adolescenți.

* * *

Proiectul „Dezvoltarea și testarea locuințelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din Moldova” a fost lansat la sfârșitul anului 2008 și va fi încheiat la sfârșitul anului 2011. Programul are un buget de circa 295 mii de euro, dintre care aproximativ 220 mii de euro au fost alocați de Delegația Comisiei Europene în R. Moldova; co-finanțatori ai proiectului sunt Mental Health Initiative/Open Societe Institute (Ungaria) și Primăria Bălți. Proiectul este derulat de Global Initiative on Psychiatry, Hilversum (Olanda) și Asociația SOMATO din Bălți.

DESPRE LOCUINȚELE PROTEJATE DIN BĂLȚI

În cadrul Serviciului „Locuință protejată” au fost deschise patru locuințe protejate pentru 16 persoane cu probleme de sănătate mintală. Locuințele au fost acordate de Primăria Bălți. Au fost reparate și mobilate din banii donatorilor externi. Locuințele dispun de toate condițiile pentru un trai independent. Plasarea beneficiarilor în locuințele protejate este însoțită de un plan individual de îngrijire, care are scopul de a oferi oportunități reale de incluziune în comunitate.

➡ Prima locuință protejată în cadrul proiectului „Dezvoltarea și testarea locuințelor protejate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală din Moldova” a fost deschisă la Bălți în data de 17 februarie 2011. La eveniment a participat și Ambasadorul Dirk Shuebel, șeful Delegației Comisiei Europene în R. Moldova. Prima locuință protejată reprezintă un apartament cu două odăi, care este amplasat într-un bloc locativ din centrul orașului (str. Independenței). În acest apartament locuiesc patru beneficiare.

➡ A doua locuință protejată pentru persoane cu probleme de sănătate mintală a fost deschisă la 27 mai 2011. Este vorba de o casă la curte, situată în orașul Bălți pe strada „31 august”, 127, având suprafața totală de circa 60 m.p. Imobilul (trei camere locative, sufragerie, baie) este mobilat și dispune de toate condițiile pentru un trai decent. În această casă locuiesc cinci bărbați cu probleme de sănătate mintală.

➡ A treia locuință protejată se inaugurează la 9 septembrie 2011. Este vorba de o parte dintr-o casă la sol (situată în cartierul „Pământeni”) – sufragerie, baie și o cameră de circa 40 m.p. Aici vor locui trei bărbați cu probleme de sănătate mintală.

➡ A patra locuință protejată se inaugurează la 9 septembrie 2011, fiind vorba de un apartament cu trei odăi + sufragerie, antreu și baie. Această locuință va fi populată de patru beneficiare. Suprafața apartamentului protejat este de circa 70 de m.p. și este situat pe artera principală a orașului – str. Ștefan cel Mare.

Cele 16 persoane cu probleme de sănătate mintală vor duce o viață independentă în cele patru locuințe. Ei vor avea un loc de muncă, își vor plăti singuri facturile pentru comodități, își vor prepara bucatele și vor primi oaspeți. Viața locatarilor însă va fi monitorizată de specialiștii Centrului de Sănătate Mintală „SOMATO”, administrat de asociația cu același nume.

SOMATO-info, 09.09.2011

▪ STIRI

O casă pentru Anea

Fotograful și regizorul olandez Harrie Timmermans realizează un film despre Anna S., o tânără femeie cu probleme de sănătate mintală, beneficiară a Centrului „Somato” din Bălți. Zilele trecute, regizorul a finalizat filmările într-un sat din nordul Moldovei, unde locuiește Anea. „Din păcate, în Moldova, în raport cu țările din Occident, există încă prea multe prejudecăți despre persoanele cu probleme de sănătate mintală, iar istoria Anei ar putea sparge aceste stereotipuri. Ea are o casă în sat, gospodărește de una singură și își poate gestiona situația financiară”, spune Harrie Timmermans.

Regizorul, specializat în realizarea documentarelor sociale, susține, cu referință la eroina viitorului său documentar, că prin „istoria lui Anea vreau să arăt perspectivele unui om cu probleme de sănătate mintală, că locul unor asemenea persoane nu este neapărat în spitalul de psihiatrie sau în internatele de profil”. Filmul, care va avea o durată de 20-25 minute, va relata despre o zi din viața Anei. Ea va povesti despre viața sa, despre cum se descurcă și cum depășește dificultățile. În film se va povesti și despre viața pe care a trăit-o anterior Anea în Spitalul de psihiatrie și Internatul psihoneurologic.

Filmul este realizat de Harrie Timmermans în cadrul unei colaborări dintre Asociația SOMATO din Bălți și Global Initiative on Psychiatry, Hilversum din Olanda. Acesta va fi prezentat în Olanda și, posibil, în Moldova.

Președinta Asociației SOMATO, Jana Chihai, spune că, acum 11 ani, Anea S. a devenit prima discipolă a Centrului de Sănătate Mintală „Somato” din Bălți. „A avut un destin tragic, iar noi am reușit s-o ajutăm, inclusiv la procurarea unei case într-un sat”, spune Jana Chihai.

Anna S. (30 de ani), originară din Bălți, reușește acum să gestioneze de una singură gospodăria sa de la țară. Un venit în plus la pensia sa este și munca prestată la Bălți de către Anea.

Harrie Timmermans este un regizor din Olanda, care a călătorit foarte mult prin lume, realizând o serie de documentare pe teme sociale la comanda unor importante agenții internaționale. „Nu am mers niciodată în țările unde au loc războaie. Merg acolo pentru a surprinde realitatea după ce încetează ostilitățile sau în țările aflate în crize umanitare”, spune Harrie.

SOMATO-info, 09.09.2011

Guvernul a aprobat Regulamentul „Echipei mobile”

Guvernul de la Chișinău a aprobat la 21 septembrie Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și standardele minime de calitate. Documentul reglementează acest tip de serviciu specializat, care să ofere asistență socială și suport la domiciliu persoanelor cu dizabilități, dar și consiliere și suport persoanelor implicate în procesul de incluziune a acestora.

Potrivit ministrei Protecției Sociale, Valentina Buliga, implementarea prevederilor Regulamentului va asigura realizarea Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, va crea cadrul juridic și practic necesar de sprijin și incluziune socială a copiilor și adulților cu dizabilități.

Prin prestarea serviciilor medicale, psihologice și de asistență socială la domiciliu se urmărește prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități. Anual, statul cheltuiește circa 26 mii de lei pentru întreținerea unei persoane într-o instituție rezidențială. Costul anual al asistenței la domiciliu a fost estimată la circa 9 mii de lei.

„Echipe mobile” vor fi create în toate localitățile țării, iar costurile aferente urmează a fi suportate de către autoritățile administrației publice locale. Serviciul „Echipa mobilă” este gratuit și presupune asistență medicală, reabilitare psihologică, consiliere.

În câteva raioane și orașe deja funcționează „Echipe mobile”, dar serviciul își va începe activitatea deplină în 2012.

În Republica Moldova sunt înregistrați circa 180 de mii de persoane cu dizabilități, dintre care circa 16 mii sunt copii.

SOMATO-info, 21.09.2011

„Lecții de bunătate” în școlile din Transnistria

Fundația transnistreană „Lumea posibilităților egale” a lansat inițiativa desfășurării în școlile din regiune a unor „lecții de bunătate” pentru elevii din clasele a V-VII-a.

„Aceste lecții vor fi ținute de oameni care au un handicap. Acum adaptăm și elaborăm planurile lecțiilor pentru ca elevilor să le fie interesant, să le fie cultivată toleranța și să înțeleagă că persoanele cu handicap sunt membri ai societății cu drepturi egale”, a spus Dmitri Kuzuk, directorul Fundației.

Inițiativa Fundației a fost lansată în cadrul unei mese rotunde care a luat în discuție perspectivele de integrare a oamenilor cu nevoi speciale. Evenimentul la care au participat organizații neguvernamentale din regiune a fost organizat de Misiunea OSCE.

Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale au menționat că, în prezent, în regiunea transnistreană, cel mai necesar lucru în contextul integrării persoanelor cu nevoi speciale este schimbarea mentalității.

SOMATO-info, 15.09.2011

Prezentare de carte la Bălți

O carte destinată celor care îngrijesc de copiii bolnavi de autism***, scrisă Collete de Bruin din Olanda, a fost prezentată la biblioteca municipală „Ion Creangă” din Bălți. Este vorba de cartea „Give me 5”, tradusă în limbile rusă și română („Dă-mi o mână de ajutor”; „Дай мне 5. Дай мне руку помощи”).

La prezentarea volumului care un manual de pedagogie modernă pentru lucrul cu persoane autiste au participat reprezentanți ai asociațiilor și centrelor sociale din Bălți. Cartea „Dă-mi o mână de ajutor” conține metode practice pe care le-a dezvoltat Collete de Bruin cu anii și pe care o aplică în educația propriilor copii care sunt bolnavi de autism.

Autoarea cărții le-a relatat celor prezenți despre aspecte de comunicare cu persoanele autiste, despre metodele de lucru și sprijin a acestei categorii de oameni.

Collete de Bruin este trainer și educator-însoțitor în familii care au copii bolnavi de autism cu sau fără handicap mintal. Autoarea cărții este mamă a cinci copii diagnosticați cu autism și a fost crescută de un tată căruia i s-a descoperit sindromul Asperger.

***AUTISM – stare patologică caracterizată prin pierderea contactului psihic cu realitatea și trăirea intensivă a unei vieți interioare.

SOMATO-info, 15.09.2011

Maraton în susținerea copiilor cu probleme mintale

„Flora mini maraton 2011”, o acțiune de caritate în vederea acumulării de fonduri, a avut loc la 11 septembrie în raionul Hâncești. Evenimentul a fost organizat întru

susținerea beneficiarelor Casei-internat pentru copii cu deficiențe mintale (fete) din orașul Hâncești.

La mini maraton au participat și cele 82 de fete, inclusiv 24 în cărucioare, discipole ale Casei-internat din Hâncești. Acțiunii de la Hâncești s-au alăturat circa 700 de persoane printre care s-au numărat Valentina Buliga, ministra Muncii, Protecției Sociale și Familiei, funcționari, angajați ai Casei-internat, copii și voluntari. Participanții la maraton au parcurs distanța de 10 kilometri. Startul a fost dat în fața sediului Primăriei satului Logănești din raionul Hâncești, iar punctul final a fost în orașul Hâncești.

Evenimentul de la Hâncești a fost organizat de „Outreach Moldova”, o organizație irlandeză de caritate. O donație de 50 mii euro a fost transmisă Casei-internat pentru copii cu deficiențe mintale din orașul Hâncești.

„Flora mini maraton” este un eveniment pentru femei care are loc anual în orașul Dublin (Irlanda) și este organizat întru încurajarea modului sănătos de viață și colectării de fonduri pentru ajutorarea persoanelor defavorizate. Primul „Flora mini maraton” a avut loc în orașul Dublin, în anul 1983.

SOMATO-info, 11.09.2011

China | Persoane cu afecțiuni mintale, în sclavie la fabrici

Autoritățile chineze au anunțat la 7 septembrie că au salvat 30 de persoane care suferă de afecțiuni mintale, exploatate în condiții de sclavie în fabrici de cărămidă din centrul țării. Presa chineză, citată de Mediafax, scrie că unii dintre ei au fost exploatați timp de peste șapte ani.

Ei nu au fost plătiți niciodată, în provincia Henan, unde a mai avut loc un scandal similar în 2007.

„Aceste 30 de persoane sunt handicapate mintal și au fost aduse din orașele lor natale pentru a fi obligate să muncească” în aceste fabrici de cărămidă, a declarat, citat de AFP, un purtător de cuvânt al poliției.

Unele dintre persoanele salvate din sclavie se află în incapacitatea de a-i informa pe anchetatori care sunt locurile din care provin.

Opt patroni de fabrici de cărămidă au fost reținuți, a precizat poliția. Un supraveghetor însărcinat cu biciuirea persoanelor handicapate avea doar 14 ani, a declarat un polițist.

SOMATO-info, 08.09.2011

Ungheni | Terapie prin nisip pentru copii cu nevoi speciale

La Centrul de servicii comunitare „Casa pentru toți” din Ungheni au fost deschise două săli ocupaționale pentru copii cu nevoi speciale cu vârsta de până la șapte ani. În una dintre săli se practică terapia ocupațională, iar în cea de-a doua – intervențiile timpurii.

Aici copiii sunt antrenați în activități și jocuri distractive.

Sala unde se practică terapia prin nisip este dotată cu două mese speciale umplute cu nisip de mare, la care copii se joacă, punându-și în funcțiune și imaginația.

Directoarea Centrului „Casa pentru toți”, Maria Calchei, spune că jocul în nisip îi face pe copii mai îndrăzneți, mai motivați și mai optimiști.

„Acest joc ar putea ajuta chiar în relația cu familia, iar prin această terapie am putea identifica problemele pe care le are copilul în familie”, spune Maria Calchei.

Proiectul pentru amenajarea celor două săli ocupaționale, care a avut un cost de circa 24 mii de lei, a fost finanțat de Primăria Ungheni, câțiva agenți economici și Fundația comunitară Ungheni.

SOMATO-info, 07.09.2011

40% dintre europeni suferă de tulburări psihice

Circa 40 al sută dintre europeni suferă de dereglări neurologice și tulburări psihice, potrivit unui raport al Colegiului European de Neuropsihiofarmacologie, citat de AP.

„Acest indice arată cât de mult societatea este supusă stresurilor”, a spus Matt Muyen, un expert în domeniul sănătății mintale a Biroului European al OMS.

Savanții au studiat 500 de milioane de oameni din 27 de state ale Uniunii Europene, precum și din Elveția, Islanda și Norvegia. Ei au constatat că 165 milioane au circa 90 de devieri, inclusiv insomnia, depresia, precum și dependența de alcool și droguri. Majoritatea dintre aceștia nu se bucură de asistență medicală.

Datele obținute în cadrul studiului Colegiului European de Neuropsihiofarmacologie nu pot fi comparate cu indicii altor studii din cauza utilizării terminologiei diferite. Însă, potrivit datelor Institutului de Stat de sănătate mintală din SUA, circa 26% dintre maturii din SUA suferă de devieri similare.

SOMATO-info, 05.09.2011

Soroca | Echipa mobilă și-a început activitatea

La Soroca, și-a început activitatea Echipa Mobilă, serviciu medico-social deschis în cadrul unui amplu proiect derulat în Republica Moldova de „Keystone Human Services International”.

Coordonatoarea Echipei Mobile din Soroca, Valentina Onica, a spus că, în prezent, de acest serviciu beneficiază zece copii cu dizabilități din raion. Aceștia nu sunt școlarizați și necesită servicii specializate de asistență socială. „Credem că până la finele acestui an, de serviciile Echipei Mobile vor beneficia în total 25 de copii cu dizabilități din raionul Soroca”, a spus Onica.

Cei implicați în Echipa Mobilă speră că activitățile din cadrul proiectului vor contribui la schimbarea mentalității oamenilor în vederea asigurării drepturilor fiecărui copil de a fi acceptat în societate, indiferent de dizabilitate. Beneficiarilor Echipei Mobile le vor fi dezvoltate abilități de comunicare, fiind pregătiți pentru o viață independentă. Familiile acestor copii vor fi susținute în vederea prevenirii instituționalizării și abandonului copiilor cu dizabilități.

Cele mai recente date arată că în raionul Soroca sunt la evidență circa 480 de copii cu dizabilități. Unii dintre aceștia nu frecventează școala sau grădinița și nu sunt integrați în societate.

SOMATO-info, 01.09.2011